

Một số điểm cần lưu ý

CHĂM SÓC HƯƠNG ĐỰC GIỐNG VÀ LẤY NHUNG

THU LÀNH

Trong thời gian qua, phong trào nuôi hương lấy nhung phát triển khá mạnh ở tỉnh ta, trong đó một số địa phương như huyện Quảng Ninh và thành phố Đồng Hới phát triển khá mạnh, tạo công ăn việc làm và tăng thu nhập cho người nuôi hương. Để đàn hương nuôi ngày càng phát triển và hạn chế dịch bệnh, trong quá trình nuôi bà con cần lưu ý một số vấn đề sau:

* Chế độ dinh dưỡng

Hương đực dùng phối giống (gọi là hương đực giống) và lấy nhung cần có chế độ chăm sóc đặc biệt, khẩu phần thức ăn không chỉ đáp ứng cho hương sinh trưởng phát triển bình thường nhằm thu hoạch nhung, mà còn để hoàn bù và tái tạo khả năng phối giống cho hương đực.

Hương đực giống cần cho ăn theo đúng khẩu phần thức ăn đã chỉ định, trong đó các thành phần chất đạm, chất khoáng, vitamin A, D, E là hết sức chú ý. Cụ thể thành phần và lượng thức ăn hàng ngày cho hương đực giống như sau: 15-20kg thức ăn xanh, 0,5kg thức ăn tinh, 0,5kg thức ăn giàu đạm, 10g premix khoáng, 10g premix vitamin và 10-15g muối ăn. Trong mùa phối giống, mỗi tuần cho ăn thêm 2-3 quả trứng gà; sau mỗi lần phối giống cho ăn thêm 3-5 quả trứng gà.

* Chăm sóc hương đực phối giống

Tuổi phối giống tốt của hương đực là 5- 9 tuổi. Ngoại hình con đực giống tốt là có hai tinh hoàn to và đều, gốc sừng to mập, đường kính sừng chỗ lớn nhất đạt 3cm, khoẻ mạnh, không bệnh tật.

Mỗi hương đực giống chỉ cho phối giống 8-10

hương cái trong một năm. Thời gian phối giống trong năm của hương từ 15/4 đến 15/9. Sau mỗi lần giao phối, cho hương đực nghỉ ít nhất 10 ngày để có điều kiện hồi phục sức khoẻ.

Khi không phối giống hoặc mùa hè cần tắm chải sạch sẽ cho hương, chuồng trại thoáng mát; mùa đông che chắn gió giữ ấm chuồng cho hương, làm độn chuồng cho hương nằm. Diện tích phù hợp cho hương đực giống 8-10 m²/con.

* Kỹ thuật phối giống

Do hương đực giống và hương cái được nuôi tại các hộ dân xa nhau, hương đực và cái lạ nhau, khi phối giống đôi khi cũng gặp những trục trặc đáng tiếc. Theo kinh nghiệm các hộ nuôi hương sinh sản cho biết, hương cái cứ khoảng 20 ngày động dục một lần, thời gian động dục kéo dài từ 1- 3 ngày, vì vậy xác định thời điểm động dục của hương cái không khó khăn. Trước động dục khoảng 10 ngày, tiến hành mang hương cái cần phối giống thả vào chuồng bên cạnh chuồng hương đực giống. Chăm sóc cả hai con cho đến ngày hương cái động dục và đạt đỉnh điểm hưng phấn (thời điểm rụng trứng), mở cửa chuồng, hương đực sẽ sang chuồng hương cái giao phối. Việc làm này mang lại tỷ lệ thụ thai rất cao. Sau khi giao phối, cần bồi dưỡng chu đáo hương đực giống.

Sau khi giao phối, nếu con cái đi tiểu ra nước vàng hoặc trắng đục, nằm rặn, con đực bỏ đi nơi khác, chắc chắn hương cái sẽ thụ thai, song nếu con đực và cái đánh lộn nhau thì tỷ lệ thụ thai sẽ rất thấp, cần nhanh chóng nhốt riêng.

Một số điểm cần lưu ý... (Tiếp theo trang 88)

* Kỹ thuật cắt nhung hươu đực

Nuôi hươu đực không chỉ để phối giống mà còn để lấy nhung. Cần cắt nhung đúng kỹ thuật thì hươu mới mau chóng hồi phục để phối giống. Để cắt nhung đảm bảo, trước hết cần thực hiện vết cắt ở vị trí cách chân đế nhung 1cm, dụng cụ cắt phải thật sắc, thao tác cắt nhanh, dứt khoát, khi gần dứt cắt hơi chậm lại một chút để tránh làm xước nhung, sau đó tiến hành cầm máu nhanh cho chân đế nhung. Có hai bài thuốc rất tốt để cầm máu chân đế nhung sau khi cắt.

Bài 1: Chuẩn bị các loại: mực Tàu (mực Trung Quốc), than củi nghiền mịn, nước đun sôi để nguội, pha thành dung dịch sền sệt. Sau khi cắt nhung xong đắp vào ngay vết cắt, sau đó bọc gạc

sạch, dùng tay nắm yên lấy vết đắp trong 3- 5 phút là máu cầm. Đắp xong bên này tiến hành cắt bên kia.

Bài 2: Than lá chuối khô sạch bóp mịn, trộn với dầu lạc thành dạng sền sệt đắp vào vết cắt, sau đó nắm lấy đế sừng 3 - 5 phút, vết cắt cũng nhanh chóng cầm máu.

Khi vết cắt thực sự cầm máu, dùng gạc băng và buộc vết cắt lại bằng dây vải sạch. Sau khi cắt nhung hươu, các hoạt động xung quanh chuồng hươu phải nhẹ nhàng, tuyệt đối không để người lạ đi vào chuồng hươu làm hươu hoảng sợ húc lung tung, đập vỡ vết thương ảnh hưởng đến vết cắt và gây khó khăn cho việc làm lành vết cắt, ảnh hưởng xấu đến độ lớn của nhung hươu sau này. **T.L**